

EL FIL D'ARIADNA

CAU SA

La repressió
de l'Estat espanyol
contra el moviment
per la independència
de Catalunya
(2009-2021)

GENE RAL

Jordi Panyella

CAUSA GENERAL

EL FIL D'ARIADNA
127

© 2022 Jordi Panyella

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B · 08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Disseny de la col·lecció: J. Mauricio Restrepo
Disseny de la portada: Felipe Román Osorio

Primera edició: gener de 2022
ISBN: 978-84-19017-06-2
DL B 406-2022
Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió
en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació
o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Jordi Panyella

CAUSA GENERAL

La repressió de l'Estat espanyol
contra el moviment per la independència
de Catalunya (2009-2021)

 Angle Editorial

Taula

De què riuen aquesta gent	15
1. 2009-2013. Un mal antic	53
2. 2014. Prohibit participar	75
Els jutges	78
Les estrelles convergents	84
3. 2015-2016. Prohibit organitzar-se	99
Dues dones valentes	100
Desobediència local	102
L'imperi de la Constitució	107
Contra el parlamentarisme	109
4. 2017. Prohibit votar	113
El president del Futbol Club Barcelona	113
Instrucció 13	117
Contra els cartells, les webs i les piulades	131
Els alcaldes	138
El Govern, el Parlament i l'associacionisme	147
La querella per rebel·lió	156
Pablo Llarena entra en acció	165
El gran judici	175
La Mesa davant el TSJC	186
Els Mossos d'Esquadra	188
Els Bombers	193
Contra l'escola	194
Els síndics electorals	207

Les víctimes de l'1 d'octubre	211
Tornen les pilotes de goma	213
La noia dels dits trencats	216
Nas de pallasso	218
L'home de les claus	221
Els Sis de Madrid	223
El Maresme combatiu	225
Defensors dels col·legis	226
La jutgessa de pau	228
El gimnàs de Reus	230
Els hotels dels policies	232
La vaga general del 3 d'octubre	234
Aina i Adrià, els primers condemnats	236
La vaga general del 8 de novembre	240
Els del 155	249

5. 2018. Prohibit protestar 255

El mecànic de Reus	255
«Investiu Puigdemont»	259
La protesta al TSJC	261
El <i>hacker</i> de Vila-rodonà	264
Assetjant Llarena	267
Les finances d'Òmnium	268
La detenció del President	270
Una parella de l'Hospitalet	278
Rapejar és delictes	281
Els Carrasco, els falsos terroristes	288
Un jutge contra el terrorisme policial	298
Pere Aragonès «sota la lupa»	299
La parella Turull-Bragulat	301
«D'interès per a la investigació»	303
La tardor calenta del 2018	309
La regidora/diputada de la CUP	312
La Ben Plantada	314
El Prat, Madrid, Manchester	316

6. 2019. Prohibit perseverar	321
La gran batuda de Girona	322
El trasllat dels presos	329
La tercera vaga general	333
Contra Jusapol	338
Deducció de testimoni al Suprem	343
El contumaç rebel	349
Llaços grocs a la Paeria	358
Dibuixar també és delictes	359
Els Set de Madrid	361
Operació Judes	364
14 d'octubre, dia de la sentència	378
Un gadità entre reixes	380
Dos magribins al Puig de les Basses	383
Un fotògraf molest	384
Els menors de Via Laietana	388
Preses polítiques	396
Presos polítics	399
Un pres sense guitarra	404
Cinc policies a casa	406
La legió estrangera	409
La icona de l'independentisme	413
Un regidor de Mataró	417
Meridiana Resisteix	419
Entença Republicana	423
El primer Tsunami	426
Els cantaires de Mallorca	429
Els 200 de la Jonquera	431
Els 52 de Girona	441
El setge al Camp Nou	447
La presidenta de l'Assemblea	452
L'advocat incòmode	455
Objectors fiscals	458
Un restaurador sense escopeta	461

7. 2020. Prohibit fer política	465
La segona Mesa del Parlament	466
El Defensor del Pueblo contra una escola	471
El Síndic de Greuges	472
El «Catalangate»	475
Contra Felip VI	479
La CUP	481
Fer reviure Terra Lliure	482
Les universitats no opinen	485
L'Operació Volhov	487
Una mestra jubilada	503
L'agent Carlos contra Òmnium	504

8. La repressió econòmica 507

9. 2021. Encara	521
Un cantant a la presó	524
La tercera detenció de Puigdemont	526
El 52%	532

Epíleg. Quan el català fa por 541

Índex onomàstic 545

De què riuen aquesta gent?

Matí del 26 de març de 2019. Palau de Las Salesas, Madrid, seu del Tribunal Suprem. El meu amic Antonio Moreno Civantos, madrileny del barri de Justicia, a mig camí entre Malasaña i Chueca, pediatre jubilat, ànima d'artista (qui el vulgui conèixer que vagi qualsevol dia al Museu del Prado i el trobarà allí, amb l'ànim humil d'un aprenent, quadern a les mans, agafant apunts dels grans mestres), m'entreté l'espera amb el seu verb fàcil, tant o més fluid que l'agilitat amb què fa anar llapis, ceres i pinzells. Parlem a peu dret, a l'extrem d'un passadís ample, marbrat i lluminós. Fem temps mentre no obren les portes per on hem d'accedir, en condició de públic, a l'interior de la imponent sala de vistes on ha de celebrar-se la segona sessió de la setena setmana del judici contra dotze polítics i líders socials catalans acusats de rebel·lió, desobediència i malversació per organitzar i donar suport al referèndum per a l'autodeterminació de Catalunya celebrat l'1 d'octubre de 2017.

Per un moment faig callar l'Antonio i li dic que em presti atenció i que miri cap a l'altre costat de la porta vidriada que hi ha tancant el passadís on ens fan estar quiets, perquè no

podem moure'ns lliurement per l'edifici a causa de les severes mesures de seguretat.

—Mira —li dic—, aquell home d'allà, rodanxó, el que va amb toga, el que fa cara de bon jan, amb un clotet a cada galta, és el jutge Pablo Llarena, i aquell altre, alt, tibat, de faccions dures, amb vestit i corbata, que ara li dona la mà és el tinent coronel de la Guàrdia Civil Daniel Baena, el màxim responsable de la policia judicial a Catalunya...

—El que declara avui com a testimoni?

—Sí senyor, el que hem vingut a escoltar.

—I el tricorni?

—Avui ha vingut de paísà, imagino que deu voler passar inadvertit, o potser ho fa per dissimular...

—Doncs no dissimula gens, ni ell, ni el jutge. Mira que contents estan d'haver-se trobat.

L'Antonio té raó. Tots dos ens quedem mirant l'escena que es desenvolupa davant nostre, a escassos metres, a l'altre costat de la vidriera. Pablo Llarena i Daniel Baena comparteixen amigablement com dos antics companys que es retroben després de temps de no veure's. I ho fan rient amb franquesa i a boca trencada, sense amagar-se, ni guardar les formes, ni la compostura, en aquell espai sobri i carregat de rigor judicial. L'investigador policial que va dirigir els informes que van servir d'artilleria legal per incriminar tot un govern pel delictes de rebel·lió, i el magistrat de la sala segona del Suprem, que en la seva funció de jutge instructor de la causa havia de ponderar entre aquells que acusaven el Govern i els que intentaven defensar-lo, conversant molt amigablement, en un ambient de tanta camaraderia que qualsevol diria que formen part d'una sola facció, l'acusadora.

La unitat d'acció, indissimulada i indissoluble, que formen magistrats i policies espanyols, representada en aquesta amical encaixada de mans entre Llarena i Baena, és el motor que durant anys i encara avui, en el moment d'escriure aquestes línies, tardor del 2021, ha mantingut viva la Causa general contra el moviment independentista de Catalunya. Una maquinària punitiva que es va posar en funcionament el 2017 després de les ordres que va donar la màxima autoritat judicial del país, el president del Tribunal Suprem, Carlos Lesmes, el 5 de setembre d'aquell any en l'acte solemne d'obertura de l'any judicial. Davant la mirada atenta del ministre de Justícia, Rafael Catalá, i del rei d'Espanya, Felip VI, Lesmes va proclamar els principis que havien de guiar l'acció de la justícia i de la resta de poders públics de l'Estat per fer front al reptu independentista.

En aquell discurs Lesmes va deixar molt clar que la Constitució Espanyola és el terreny de joc que delimita l'acció política i que d'aquí només se'n surt per anar a la presó o quedar inhabilitat, perquè es tracta «d'un conjunt de manaments jurídics d'obligat compliment». Amb la pompa jurídica que sempre adorna aquests discursos, Lesmes va proclamar que quan la carta magna espanyola parla de la «indissoluble unitat de la Nació espanyola no ho fa a manera de frontispici programàtic, sinó com el basament últim, nuclear i irreductible de tot el Dret d'un Estat». A partir d'aquí, el president del Suprem va posar tothom en posició de fermes, a punt per a l'atac, quan va avisar els membres de la judicatura i la resta de representants dels poders de l'Estat que la preservació de la unitat d'Espanya és «una obligació per a tots nosaltres d'inexcusable compliment».

Era un «No passaran» jurídic que al cap d'un mes es va convertir en un «No passaran» monàrquic. Efectivament, el rei Felip VI, el vespre del 3 d'octubre del 2017, després d'una multitudinària vaga general a Catalunya convocada per rebutjar la brutal actuació de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil el dia del referèndum d'autodeterminació, va pronunciar un discurs televisat en el qual va ordenar «als legítims poders de l'Estat que asseguressin l'ordre constitucional i el normal funcionament de les institucions, la vigència de l'estat de dret i de l'autogovern a Catalunya, fonamentat en la Constitució i el seu Estatut d'Autonomia». Les cometes corresponen a la utilització que de la intervenció del monarca va fer la Fiscalia en el seu escrit d'acusació en la causa oberta al Tribunal Suprem contra el Govern i els líders socials. El discurs del rei, que és la màxima autoritat judicial de l'Estat espanyol perquè és en nom seu que els jutges dicten sentències, va ser utilitzat com a munició acusatòria. Víctima, acusador i jutge de l'embat del sobiranisme, tot sota la mateixa corona.

L'alt funcionariat de l'Estat, els cossos policials, la Fiscalia, els jutjats, tots els estaments de l'administració espanyola amb capacitat de control i coerció es van sentir apel·lats directament per aquestes crides de les més altes instàncies i es van posar en marxa. L'Estat en la defensa de l'Estat i en contra de qualsevol intent per alterar l'ordre de les coses. La integritat territorial protegida i en lloc segur gràcies a una fèrria unitat d'acció que es va transformar en un puny de ferro, una massa, un ariet que tot ho rebenta, tot ho esmicolla, i feina hi ha després a refer-se de la trencadissa, que d'això es tracta amb la política de la terra cremada.

El dia que el tinent coronel Baena va anar a declarar al Tribunal Suprem, al banc dels acusats hi havia només dotze persones, totes elles de gran rellevància política i social, però només dotze persones al cap i a la fi. Ara com ara, en el moment de portar aquest llibre a impremta (i és obligat plantejar-ho així, amb aquest to provisional, perquè a aquesta Causa general encara no se li entreveu una data de finalització), les persones que han estat represaliades per l'Estat espanyol, amb investigacions policials i judicials de tota mena, víctimes de la persecució administrativa, econòmica i també política per causa de la seva participació en el moviment independentista de Catalunya, arriben a 2.562, segons el recompte que documenta aquest llibre. Tota persona que ha estat investigada, sigui quin sigui el resultat final, ha de tenir la categoria de represaliat, perquè pel simple fet d'estar en la lupa de la policia o de la justícia ja s'ha de considerar víctima de la persecució. Si aquesta dada es completa amb la dels 1.066 ciutadans que van resultar ferits en ser bastonejats el dia de la celebració del referèndum davant els col·legis electorals, la xifra global de les persones a qui la represàlia de l'Estat espanyol ha tocat directament la pell i els ossos, l'ànima i també els seus comptes corrents, arriba a 3.628.

Hi ha un altre balanç, que té forma de número en constant expansió. En els judicis celebrats, fins a la tardor del 2021, com a culminació de les causes judicials obertes contra independentistes, i que queden documentats en aquest llibre, un total de 35 persones havien estat condemnades a presó. La suma de les penes arribava a 142 anys i un mes d'internament. Quatre menors d'edat quan van ocórrer els fets pels quals van ser jutjats havien estat condemnats a un

total de 3 mesos d'internament i a 2 anys i 8 mesos de llibertat vigilada. També van ser condemnats per la via penal disset ciutadans més, a qui es va imposar una pena d'inhabilitació per a l'exercici d'un càrrec públic.

I encara un últim bloc dedicat als números. Breu però contundent, com el cop d'una maça que et deixa planxat. La Caixa de Solidaritat organitzada per fer front als costos econòmics derivats dels processos judicials contra independentistes ha ajudat més de 800 persones amb una despesa de 13 milions d'euros, que han anat a parar a tribunals i altres organismes de l'Estat que han exercit la tenalla econòmica de la repressió.

Darrere la fredor de les xifres hi ha moltes històries de por, una por a vegades gèlida, també abrasadora, paralitzant, un estat d'ànim que s'ha fet present massa vegades durant el procés de redacció d'aquest llibre a través de ciutadans que expressament han demanat amagar la seva identitat i allò que han fet, no pas per vergonya o penediment sinó per evitar ser assenyalats i reprimits una i altra vegada. Una democràcia on l'individu no pot ser públicament allò que és, ni dir allò que pensa, no és una democràcia. I és que molts dels represaliats han viscut en la seva pell les conseqüències d'un sistema democràtic molt deficient, que no ha protegit la seva llibertat d'acció política i que, fins i tot, ha vulnerat la seva intimitat ideològica, amb una policia que ha posat el nas i l'orella a tot arreu, amb total impunitat.

Les dictadures no toleren la llibertat d'expressió, controlen la informació, tanquen a la presó la dissidència política, generen l'exili i el submon de la clandestinitat. En ple segle XXI i al cor d'Europa, a Catalunya hi ha persones persegui-

des simplement per allò que han dit, periodistes que han estat investigats i detinguts per com han fet la seva feina, polítics que han estat tancats a la presó, o que són a l'exili per no anar-hi, per haver tirat endavant el contingut del seu programa electoral, activistes de l'independentisme a qui s'ha donat tracte de delinqüents pel fet de convocar manifestacions o acudir-hi, forçant-los a viure com a proscrius, ànimes clandestines.

«Aquí funciona el principi de culpabilitat. D'entrada ets culpable.» Pere Aragonès i García, proclamat president de la Generalitat la primavera del 2021, defineix amb aquesta rotunditat per a aquest llibre la perversió d'un dels principis fonamentals de qualsevol democràcia, el de la presumpció d'innocència, perversió que ha practicat sistemàticament l'Estat espanyol en la repressió desplegada contra el moviment independentista de Catalunya.

«La violació de l'estat de dret que ha perpetrat Espanya és difícil d'imaginar en una democràcia europea.» Ho diu el 130è president de la Generalitat, Carles Puigdemont, en una conversa telemàtica des de Brussel·les per documentar aquest llibre sobre la repressió que, al seu entendre, s'ha desplegat sobrepasant tots els límits. «Que Espanya es convertís en Turquia no era descartable, però era l'última de les opcions imaginades», assegura Carles Puigdemont, que no accepta que es digui que el seu govern va ser ingenu quan va plantejar el repte de plantar cara a l'Estat espanyol, amb tots els seus ressorts i tota la seva fortalesa, fins a les últimes conseqüències.

Si no era ingenuïtat, era atreviment, perquè es tractava de plantar cara al Poder en majúscula comptant només amb

els ciutadans i la seva astúcia. L'embat va quedar clar a mitjan setembre de 2017, quan el president espanyol, Mariano Rajoy, va llençar el següent advertiment: «Que no subestimïn la força de la democràcia espanyola, que és molt forta». L'endemà el president català li va respondre: «Que no subestimïn la força del poble de Catalunya». El combat polític quedava plantejat, i certament era un combat amb forces desiguals.

«Personalment, mai vaig menystenir ni la seva força ni la seva duresa», afirma qui va ser conseller d'Interior i màxim responsable polític dels Mossos, Joaquim Forn, en unes reflexions escrites quan encara era a la seva cel·la de la presó de Lledoners per ser incorporades en aquest llibre. A diferència del president Puigdemont, el conseller sí que afirma: «Potser vam ser ingenus de creure que l'Estat s'avindria a seure i parlar del conflicte amb Catalunya», a la vegada que insisteix que «la nostra força va ser i ha de continuar sent el diàleg i la via pacífica».

«És evident que no es va calibrar la capacitat repressiva de l'Estat, quan certament ve de lluny», reflexionava també quan encara era a la presó Jordi Cuixart. El president d'Òmnium Cultural avisava de la duresa d'un estat que té «la unitat d'Espanya com a únic principi intocable». La unitat per sobre de tot, malgrat trobar-nos «en un moment de crisi de valors democràtics al planeta, retallades de drets i llibertats i emergència climàtica devastadora».

Carles Puigdemont i el seu govern van tirar endavant la convocatòria del referèndum d'autodeterminació creient que l'adversari «respectaria les normes de l'estat de dret i de la democràcia europea», però convençuts també que la re-

pressió acabaria arribant. «Era previsible que Espanya pogués cedir a la seva pulsio autoritària», reflexiona el 130è president de la Generalitat, que insisteix en el fet que no se'l pot tractar d'ingenu. «Ja sabíem que l'Estat espanyol és fort. Ens enfrontàvem a la quarta economia d'Europa», argumenta Puigdemont, que amb l'experiència dels fets viscuts ara s'atreveix a dir que «Espanya és menys democràtica del que ja sabíem», una condició que al seu entendre «la fa més feble». Insistent en aquest argument, Carles Puigdemont sosté que «la repressió s'ha girat en contra de l'Estat espanyol perquè la seva reputació ha quedat tocada, i si no per quin motiu s'han gastat tants milions d'euros en una campanya internacional dient que Espanya és una democràcia? És evident que la seva credibilitat democràtica ha quedat tocada i, de retruc, la d'Europa».

En el transcurs d'una entrevista per sumar la seva opinió a aquestes pàgines, el republicà Ernest Maragall, amb responsabilitats passades al govern de la Generalitat i líder de l'oposició a l'Ajuntament de Barcelona, reflexiona que en el moment de plantejar l'estratègia independentista i de tenir en compte la força amb què respondria l'Estat espanyol, més que un error de càlcul hi va haver «un excés de confiança democràtica». I segons Maragall, aquest error va venir del fet de creure's que Europa donaria empara als catalans. «No som a Europa?», es pregunta abans d'afirmar que «si no haguéssim estat a Europa no hauríem ni començat».

Qui va ser presidenta del Parlament, Carme Forcadell, ha arribat a la mateixa conclusió: «Vam sobrevalorar la nostra força i la nostra organització i vam creure que Europa no permetria la repressió».

Pere Aragonès, Carles Puigdemont, Carme Forcadell, Joaquim Forn, Jordi Cuixart i Ernest Maragall són sis dels noms destacats que, en un o altre grau, integren la llista de les víctimes de la repressió, però tots els que venen darrere seu són tan importants com el primer, també aquells que sense ser l'objecte directe de cap investigació, ni estar inclosos en cap procés judicial, ho han patit tant o més. Són els danys col·laterals d'aquesta Causa general, encara més difícils de quantificar. Són les mares, els pares, la parella, els fills, germans i amics d'aquells que han estat detinguts, maltractats, vexats, processats, empresonats. Són danys col·laterals, o potser no tant, perquè elles i ells també són víctimes buscades en l'estratègia de la repressió, l'objectiu de la qual és estendre arreu els tentacles per tenir acovardida tota una família, tot un municipi, tot un país si és necessari.

Amagats entre les xifres dels represaliats hi destaquen fins a cinc presidents de la Generalitat, un alcalde de Barcelona, trenta-dos consellers i exconsellers integrants de diversos governs de Catalunya, tres presidents del Parlament, set-cents dotze alcaldes, diputats, regidors, també jutges i policies acusats de fer costat a la causa sobiranista, un president del Futbol Club Barcelona, actors de renom, empresaris, informàtics, pagesos, restauradors, periodistes, economistes, advocats, gent jove i gent gran, avis i també àvies, catalans i estrangers, madrilenys, mallorquins i valencians, ciutadans de tota procedència i condició. Independentistes però també gent que ni ho són ni ho seran mai, ciutadans que simplement són demòcrates i voldrien un referèndum per poder votar no a la independència de Catalunya, però poder votar. Tothom dins el mateix sac de la repressió.

Hi ha un fet que colpeix en l'escena del retrobament entre Llarena i Baena als passadissos de la seu del Tribunal Suprem. El somriure de benestar i cofoisme que desplegaven tots dos contrasta amb l'objectiu real que persegueix la gran operació repressiva desplegada per l'Estat espanyol a Catalunya: generar terror, atemorir la classe política i la ciutadania per refredar els ànims del sobiranisme, desmobilitzar la reivindicació catalanista estenent el pànic a la represàlia que pot venir. I quan no n'hi ha hagut prou amb la por, aleshores ha calgut fer mal, un mal físic —també carregat de sadisme—, un mal emocional i també econòmic.

Aquest trànsit de la por al mal és l'estratègia que va aplicar el tinent coronel de la Guàrdia Civil Diego Pérez de los Cobos l'1 d'octubre de 2017, quan sota la seva responsabilitat va ordenar el desplegament d'unitats de guàrdies civils i policies nacionals als col·legis electorals per aturar el referèndum. Arribaven en massa, atropelladament, es plantaven vestits amb casc i cuirassa davant la gent que protegia els punts de votació amb els braços alçats, en actitud de resistència passiva. En no fer por, en no desmobilitzar, en no aconseguir que els ciutadans marxessin pel seu propi peu, en no doblgar la voluntat democràtica dels votants, aleshores passaven a fer mal. L'excusa era fer complir un manament judicial que demanava aturar un referèndum qualificat d'illegal, però enlloc la jutgessa que va supervisar el procés del referèndum va ordenar bastonejar salvatgement, gasejar, clavar puntades de peu i cops de puny i, encara menys, disparar. I van fer mal, molt de mal, amb un balanç de més d'un miler de ferits, segons el recompte que va fer la Generalitat de Catalunya a través dels seus serveis d'emergència mèdica.

El bastó i només el bastó com a mètode polític. «No s'ha revertit la lògica de l'«A por ellos», denuncia Carles Puigdemont, que llença una pregunta a l'aire: «Té algun projecte Espanya per a Catalunya?»». El mateix president aclareix l'enigma: «Després de tres anys i des de l'exili, la resposta és no». I a continuació fa una altra asseveració: «L'Estat espanyol ho continua basant tot en la força i ha rebut un tracte molt indolent per l'ús de la violència que ha fet. Ara ho sabem més clar, que l'Estat ha renunciat a convèncer els catalans que hi ha un projecte més atractiu que la independència».

«Volen atemorir una generació sencera amb alguns caps de turc a qui apliquen la força de la venjança i la repressió més cruel. Ho hem vist quan han decidit aplicar la presó preventiva sense judici més llarga, la distribució en presons llunyanes de casa nostra o la petició de penes i per delictes molt durs tant a nosaltres com a altres companys de lluita. Volen fer por, perquè ningú tingui la temptació de tornar-ho a fer, però justament estan aconseguint el contrari.» Són paraules d'Oriol Junqueras, president d'Esquerra Republicana de Catalunya i vicepresident del Govern fins que l'Estat espanyol el va defenestrar. Ho escrivia quan encara era a la seva cel·la de la presó de Lledoners, en unes consideracions sobre l'abast de la repressió fetes expressament per a aquest llibre.

Des de dins del centre penitenciari, i en reflexionar sobre el sentit del seu captiveri, Junqueras denuncia: «Busquen fer mal, fent mal a les famílies».

Quim Torra, 131è president de la Generalitat, en el transcurs d'una entrevista mantinguda per recollir en aquest llibre la seva experiència com a víctima de la repressió de

l'Estat, explica que a casa seva tothom estava mentalitzat d'aquest mal que els podia venir a sobre. Ell mateix es va encarregar de posar-los en guàrdia: «Un dia vaig mantenir una conversa amb la meva mare i la meva dona preparant-les davant l'eventualitat que la meva gestió pogués comportar la presó o l'exili».

Quim Torra també ha conegut «la por» en la seva acció política. Una por com una tenalla. «Als primers temps de ser diputats, al gener del 2018, hi havia por en algun company quan ens havíem d'intercanviar algun correu electrònic que incorporava la paraula *República*», rememora.

La presidenta del Parlament fins la tardor del 2017, Carme Forcadell, explica per a aquest llibre la seva visió de l'estratègia de la repressió amb aquestes paraules: «Darrere de tanta insistència hi ha un clar afany de venjança. Volen tenir la gent amenaçada i fer-nos por. Com més durí tot plegat, més por i més amenaces perquè no es torni a repetir».

«Vaig passar por, creia que em posarien en un cotxe i ves a saber on em portarien.» Amb aquestes paraules recorda Ignasi Soler, alcalde de Verges, un home valent, empordanès de veritat, el moment de la seva detenció, quan se'l van emportar de casa seva com si fos un terrorista.

«Actuen d'aquesta manera per fer por i desmobilitzar el carrer.» Tamara Carrasco, detinguda per la Guàrdia Civil sota la falsa acusació de terrorisme, represaliada i vexada judicialment durant anys fins a decaure els càrrecs de tanta gravetat i quedar el seu cas reduït a una mínima i absurda acusació d'incitació a desordres públics, una dona decidida i d'empenta, lluitadora nata, de conviccions inexpugnables, té així de clar quin és l'objectiu estratègic de la repressió.

Per parlar de la por, el president d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, fa servir un verb nascut de la seva loquacitat, inexistent al diccionari però carregat de força, de poètica, i també de sentit descriptiu: «fragilitzar». I diu Jordi Cuixart, en relació amb l'Estat espanyol, que «la seva és l'estratègia de fragilitzar-nos», però combatiu com és, encunyador del lema carregat d'optimisme «Ho tornarem a fer», adverteix que en cap cas «no ens deixarem fragilitzar!».

És evident que les ganes hi són i els desitjos per construir la República catalana es mantenen intactes, però en un futur l'independentisme tampoc ho tindrà gens fàcil per avançar per aquest camí de desafiament al regne d'Espanya. En tot cas, el dubte que s'obre ara és si hi haurà algú amb prou atreviment per intentar culminar el procés. És evident que els polítics en actiu avui i els que vindran demà no ho tenen ni ho tindran fàcil.

«Es busca l'efecte escarment, no tant pel present, sinó de cara al futur. Ensenyar avui el bastó pot fer dissuadir molta gent de cara a un futur», reflexiona l'exconseller de Justícia Carles Mundó, inhabilitat durant vint mesos pel Tribunal Suprem.

«L'Estat espanyol vol que a Catalunya es tingui clar que a aquell que li aixeca la cara el tanca a la presó, amb tota impunitat, i no passa res», afirma movent-se en aquest mateix fil argumental Miquel Buch, que va ser conseller d'Interior entre els anys 2018 i 2020.

Jordi Cuixart insisteix a dibuixar un doble objectiu represor de l'Estat: «Volen escarmentar-nos i invisibilitzar la lluita. Per tant, es busca que tots els qui lluiten ho deixin de fer».

Enfront d'aquesta temible realitat, Jordi Turull, un dels

polítics condemnats pel Tribunal Suprem per l'organització del referèndum de l'1 d'octubre de 2017, en declaracions quan encara era a la presó de Lledoners, conscient com pocs del pa que s'hi dona i de les hòsties que es reben, en pronunciar-se sobre quina hauria de ser l'estratègia futura, proclama: «Si algú honestament té por, que deixi pas».

Quasi amb les mateixes paraules, Ramona Barrufet, condemnada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per formar part de la Mesa del Parlament que va permetre el debat i la votació de les lleis que van donar cobertura legal a la realització del referèndum, fa la següent advertència als que en un futur vulguin anar a la brega política: «La gent que té por no s'hi pot ficar».

I ja no és una advertència de futur, sinó una realitat de present. La por s'ha fet el seu lloc en la política catalana, i així ho creu Albert Royo, que va dirigir el Consell de la Diplomàcia Pública de Catalunya, fet pel qual té dues causes penals obertes. Royo dibuixa un panorama desolador quan afirma que «ara ningú fa res, per pànic».

En aquesta mateixa línia, Carme Forcadell considera «evident que ara la gent està més acovardida, i ho demostra el fet que del 2017 en endavant no s'ha fet cap pas en ferm per aconseguir la independència de Catalunya».

Elsa Artadi no vol parlar de por sinó de neguit i inquietud, però dona la raó als que, com Ramona Barrufet o Carme Forcadell, parlen de les dificultats de dedicar-se a la cosa pública avui en dia a Catalunya. «Fer política ara no és com fer política l'any 2005», reflexiona Artadi, conscient que aquesta és la conseqüència de viure en un estat que «vulnera drets i no li passa res».

Les conseqüències perverses que la repressió té sobre la vida política les va definir a la perfecció el conseller d'Economia en el govern d'Aragonès, Jaume Giró, quan en un discurs públic el juliol del 2021 va preguntar-se «quina mena de democràcia és aquesta si els ciutadans agafen por de participar en la vida pública».

Inocular la por entre la classe política i en tots els àmbits de l'administració: aquest és l'objectiu que perseguia el govern espanyol quan va intervenir i prendre el control de la Generalitat després que el Parlament aprovés la declaració d'independència el 27 d'octubre del 2017. «El 155 es va aplicar per generar una sensació de por entre tots, que l'Estat podia fer-ho tot i que ho faria», detalla la jurista Yolanda Hernández, que a través de l'associació Servidores.cat va fer un estudi de l'impacte de la intervenció de l'administració catalana per part del govern espanyol a partir de la tardor del 2017.

Ho diu una experta en dret i ho diu un polític. Joaquim Forn considera que «no es pot afirmar que l'efecte de la justícia hagi estat neutre» i sosté que «molts funcionaris han patit les conseqüències de l'aplicació del 155», fins al punt de modificar conductes, ja que «ara molta gent es preocupa per les conseqüències que puguin tenir les seves actuacions».

La por al que et pugui passar, heus ací una gran arma de desmobilització massiva a la qual cal plantar cara. No té por el represaliat, té por la parella del detingut quan veu sortir el company emmanillat per la porta de casa, pateixen els pares de la noia que fa hores que és a comissaria, s'atmoreixen els fills d'aquell que és processat i se li dibuixa un futur incert. Pateix la família per allò que li pugui passar a qui és a pri-

mera fila donant la cara, i per aquest motiu una política de primer nivell d'aquest país no vol que en aquest llibre s'hi digui que ha passat por de la repressió que li podia caure a sobre. No vol que el seu nom es lligui a la paraula *por* per no preocupar encara més la seva família.

«No és normal que les meves filles em diguin que vagi amb compte», diu el conseller d'Economia, Jaume Giró.

«Desapunta't.» Això és el que va dir a Carles Castellà, membre d'un Comitè de Defensa de la República, el seu fill gran, gran però de només dotze anys, quan va saber que la Guàrdia Civil estava detenint a la ciutat de Sabadell altres integrants dels CDR acusant-los de terrorisme. «Aquell dia no es va apartar del meu costat», recorda en Carles, que finalment va fer un pas al costat en el seu compromís amb el moviment independentista quan el fill li va dir que «si et fiquen a tu a la presó, jo no seré feliç».

El fill de Castellà tenia raó, perquè la duresa de la presó la pateixen encara més els fills dels que hi estan tancats. «A qui condemna l'Estat és a la meva família; castiga els meus fills, als quals nega el dret que tenen de poder créixer amb el seu pare. El meu fill gran, de quatre anys, va fer més de 50.000 quilòmetres en tres anys i mig per poder estar dues hores i mitja cada quinze dies amb el seu pare dins una sala de 5 metres quadrats. El meu fill petit, durant el seu primer any i mig de vida, només va viure amb el seu pare un total de 22 dies. L'Estat no m'ha pogut impedir de seguir exercint de president d'Òmnium, però en canvi sí que vulnera el dret superior dels meus fills menors, protegit per totes les convencions universals de drets de la infància», denuncia Jordi Cuixart.

La família extensa té por, els amics, els veïns, els companys. Si han anat per ell, també poden venir per mi. I la por s'acaba estenent com una taca d'oli i la gent acaba fent un pas al costat. El ciutadà té por, inevitablement, quan veu que s'actua sobre la base d'un relat acusatori fals, perquè d'aquesta manera el següent a ser detingut sota qualsevol pretext pot ser qualsevol. Pot ser vostè, amic lector, o per què no vostè, benivolguda lectora, qui demà al matí es despertarà per la puntada de peu d'un policia a la porta de casa seva. Així van entrar un dia a casa de Tamara Carrasco, i aquesta manera de procedir és la mostra més evident de la impunitat amb què es comporta l'Estat, deixant en la més absoluta indefensió els ciutadans víctimes de la repressió. La mentida acusatòria per derrotar la veritat del procés. La por del mal que et puc causar si vull i si em surt del tricorni, com a tenalla.

L'alcalde de Deltebre i president de l'Associació Catalana de Municipis, Lluís Soler, en explicar els motius pels quals un dia la Guàrdia Civil va escorcollar la seu de la seva entitat municipalista a la recerca d'indicis de finançament suposadament irregular del moviment independentista, va exposar una gran veritat: «Es busca un *algo* per convertir-ho en un tot».

Efectivament, amb una mínima o inexistent base probatòria, l'aparell repressor de l'Estat ha estat capaç de bastir les més inversemblants acusacions i clavar tantes puntades de peu a les portes com ha cregut convenient per entrar, mirar, remenar i fer sentir l'alè al clatell: us controlo, sé què feu.

Ho explica perfectament Miquel Buch quan afirma que «d'això se'n diu *causa general*. Venen a fer-te un escorcoll,

t'ho buiden tot i et diuen que ja et trobaran alguna cosa. La indefensió que aquesta manera d'actuar genera és total».

«El que tinguessin en contra meva era el de menys; ells utilitzen la vida de les persones, es carreguen la vida d'una persona en benefici d'un objectiu polític», denuncia Adrià Carrasco, també injustament acusat de terrorisme.

La idea de la impunitat és compartida per un jove activista, un alcalde i un conseller amb el mateix sentiment d'injustícia, però també des de la pausa i el coneixement d'un antic fiscal i també antic magistrat del Tribunal Suprem. José Antonio Martín Pallín dona sentit a aquesta lògica de la por quan assegura que la repressió contra els polítics independentistes neix d'un acord entre la que aleshores era vicepresidenta del govern espanyol, Soraya Sáenz de Santamaría, el president de la sala penal del Tribunal Suprem, Manuel Marchena, i el fiscal en cap de l'Estat, José Manuel Maza. A finals del 2019, en rebre el Premi Alfons Comín a Barcelona, Martín Pallín va afirmar que «amb l'acusació de rebel·lió només volien espantar, però la cosa se'ls va escapar de les mans». És el que passa quan deixes segons quines armes de repetició en mans de personatges com Daniel Baena; no en tenen prou disparant només un cop, sinó que acaben buidant el carregador. I encara en volen més.

Jordi Busquets, veterà advocat, defensor de diversos militants del moviment independentista, tradueix en llenguatge poc jurídic allò que passa pel cap de Baena i altres que, com ell, han liderat la repressió de l'Estat. «La tàctica és clara, sempre han fet alguna cosa per tensionar en moments clau i distorsionar l'estratègia del moviment independentista. Per això van fer l'escorcoll a la seu de la Conselleria d'Econo-

mia i les detencions, poc abans de l'1 d'octubre de 2017. O per això van detenir els membres dels CDR el setembre del 2019, acusant-los de terrorisme, poc abans que es fes pública la sentència del Tribunal Suprem. Si després això té més o menys recorregut judicial els és igual. A ells els hi sua la detenció, confinament i absolució de la Tamara. L'objectiu de desestabilitzar ja el tenen complert». Amb les seves paraules, l'advocat Busquets planteja amb nitidesa el rerefons d'aquest llibre, que no és altre que el combat desigual entra la por i la raó. La por com una bèstia afamada que tot ho devora, sense compassió. La raó com una ànima càndida, bondadosa, tan carregada d'honestedat com mancada d'elements de defensa. La por que genera la política exercida des de la policia i els jutjats i que és utilitzada com a arma llancívola contra aquells a qui fa costat la raó dels anys, de la història i dels valors democràtics.

Busquets parla de la intenció de desmobilitzar i fer por que hi havia darrere la detenció de Tamara Carrasco, però ho podria fer també citant els casos de tants activistes que han estat detinguts, empresonats, acusats durant anys i després absolts, o dels membres del Govern i els líders socials de l'independentisme, que després de ser jutjats i condemnats van ser indultats; això sí, sense estalviar-los tres llargs anys de captiveri i una dura condemna que els inhabilita per fer política. Amb l'indult, el botxí, que és l'Estat, passa a ser el bo, el misericordiós, mentre que les víctimes de la repressió queden fora de joc i el moviment independentista, confós.

La repressió s'ha desplegat per dominar els ciutadans des de la por, però també per controlar el *tempo* del debat polític

una vegada més, desviant el focus d'atenció. Amb l'empresonament del Govern i la situació d'exili dels polítics que no van entregar-se a la justícia espanyola, els ciutadans van passar de mobilitzar-se per defensar la independència de Catalunya a focalitzar la seva lluita en el reclam de llibertat dels que aleshores eren presos polítics. L'acció repressiva va aconseguir el seu propòsit de confondre l'enemic. El moviment independentista va quedar atrapat en el llaç groc, símbol de la reivindicació de llibertat per als presos. De mica en mica, el somni de ser una nova estrella dins de la bandera d'Europa va deixar de ser la prioritat. L'estrella es va convertir en llaç i el problema era no quedar escanyat en el nus escorre-dís que converteix la soga en una trampa mortal.

És la por com a instrument de dominació però també és una calculada acció de revenja després que l'Estat fracassés de forma evident en l'objectiu d'impedir el referèndum d'autodeterminació. En la seva declaració davant els magistrats del Suprem, Daniel Baena va explicar que va començar a investigar el moviment independentista l'any 2015, en rebre una instrucció de la Fiscalia de l'Audiència Nacional. La investigació del gran investigador va ser, doncs, un fracàs rotund, perquè és notori que l'1 d'octubre de 2017 a Catalunya s'hi va celebrar un referèndum, amb col·legis electorals, urnes i paperetes, tot plegat amb una implicació ciutadana que va permetre burlar la policia espanyola, que havia ocupat el país decidida a impedir-ho.

«L'1 d'octubre és la primera gran victòria de la nostra generació», assevera Oriol Junqueras, que està fermament convençut que aquesta mateixa generació «culminarà el procés».

Però no és bo despertar l'instint de revenja de la bèstia. L'1 d'octubre va ser un punyal al cor de l'orgullosa i potent nació espanyola i des d'aleshores hi ha hagut foc a discreció, amb ús i abús del dret penal de l'enemic, aquell que et facultava a passar de puntetes damunt la llei, si és necessari, perquè la finalitat repressiva justifica els mitjans legals. És evident que Catalunya es va convertir en un perill per a l'Estat espanyol, i com a tal calia tractar-la. No importaven les formes, ni el fons de l'acusació, només importava el resultat. Tot s'hi ha valgut.

Des del principi de la persecució del procés sobiranista, les investigacions de la Guàrdia Civil i la Policia Nacional es van dur a terme servint-se d'estratagemes propis dels serveis secrets de l'alta intel·ligència, ajudant-se dels últims ginys tecnològics i alimentant-se dels fons reservats. Infiltrats, delators, tergiversació i alteració de les proves, punxades telefòniques que es van allargar mesos, escoltant-ho tot i a tot-hom, seguiments remots de moviments, micròfons ocults en cases i vehicles i violació de dispositius mòbils a través de sistemes de control espia són només algunes de les armes que s'han fet servir en la lluita contra l'independentisme.

La set de venjança porta a l'obstinació i aquesta a l'obcecació, a perdre el món de vista i al deliri, en aquest cas el deliri acusatori. És delirant que Baena hagi convertit en categoria de prova de càrrec contra l'independentisme el comentari d'un ciutadà rus, un home suposadament proper a Vladimir Putin, sobre la possibilitat que Rússia ajudés a la causa independentista amb l'enviament de 10.000 soldats a Catalunya si el president Carles Puigdemont hagués tirat endavant la proclamació d'independència. És delirant que

ho consideri un guàrdia civil, i encara ho és més que un veterà jutge d'instrucció de Barcelona, Joaquín Aguirre, parli de la possibilitat real que hi hagués un conflicte armat a Catalunya a partir d'aquesta hipotètica ajuda estrangera. I tot per un simple comentari.

És delirant pensar que Catalunya hauria forçat un conflicte armat quan el govern de Carles Puigdemont no va fer ni el més petit gest en aquest sentit, més aviat tot el contrari. Qui ocupava aleshores la màxima responsabilitat al capdavant del govern català explica que va ser decisió seva no treure la bandera espanyola que corona el palau de la Generalitat la tarda del 27 d'octubre de 2017 després de la proclamació de la declaració d'independència al Parlament i quan la plaça de Sant Jaume era plena de gom a gom de gent que esperava els primers senyals que Catalunya s'havia convertit en un nou estat d'Europa.

La paradoxa és que Puigdemont, a qui l'oposició al Parlament sempre va retreure governar només per als independentistes, en aquell moment pensava més en els ciutadans que no eren a la plaça que no pas en els que sí que hi eren. «Fer abaixar la bandera espanyola no era el millor gest per enviar als catalans que se senten espanyols», argumenta Puigdemont, que insisteix en el seu esperit conciliador quan diu que no era bo que «una de les primeres accions fos enviar un senyal d'ofensa a aquest símbol».

En aquesta mateixa línia d'evitar el conflicte, Carles Puigdemont explica que «si no es van desplegar les lleis de transitorietat nacional va ser per demostrar que es volia una convivència pacífica», tot el contrari del que, al seu entendre, buscava l'Estat espanyol. A Carles Puigdemont li costa

fer futurologia del que hauria pogut passar si el seu govern hagués tirat endavant la declaració d'independència, però retornant al seu estat d'ànim d'aquells dies convulsos de la tardor del 2017 sosté que «l'abast de la repressió hauria estat imprevisible, perquè estava disparada», i està convençut que les forces de seguretat de l'Estat s'haurien comportat amb molta contundència, «perquè el que va passar l'1 d'octubre només havia estat un assaig del que podria succeir si ens fèiem forts, i hauríem tingut una situació molt difícil de resistir». Seguint amb aquest argumentari, Carles Puigdemont està plenament convençut que la repressió hauria anat a totes i que finalment «s'hauria animat un conflicte civil, perquè aquest era l'últim recurs que li quedava a l'Estat».

Carles Puigdemont diu ara que va voler evitar que la tensió política derivés en un enfrontament als carrers, però també ho deia aleshores, la tardor del 2017, poc abans que se celebrés el referèndum de l'1 d'octubre, quan una emissora francesa li va preguntar sobre l'eventualitat que el torcebraç independentista derivés en un esclat de violència; el president va respondre una frase que encara ara repeteix: «Prefereixo perdre en la pau que guanyar en la guerra».

El relat d'una Catalunya violenta és fals, és fruit d'un deliri acusatori com el que ha practicat el cap de la policia judicial de la Guàrdia Civil a Catalunya, gran animador d'aquesta Causa general i al qual no li ha tremolat el pols per signar informes carregats de fets tergiversats. Pere Aragonès explica d'aquesta manera com Baena va canviar el sentit d'un document que era un simple i innocent regal de noces convertint-lo en una prova de càrrec contra els membres del govern de la Generalitat: «Em vaig casar mesos

abans del referèndum, el juny del 2017, i per fer un obsequi original els amics del departament on jo exercia el càrrec de secretari d'Economia van recollir signatures i dedicatòries dels companys en una llibreta i per fer-ho bonic van imprimir una portada on hi posava Pressupost de la República de Catalunya. D'això se'n va ocupar en Lluís Salvadó, que des del seu ordinador va enviar alguns correus reclamant a la persona que havia de fer la portada si ja la tenia. Doncs bé, quan la Guàrdia Civil va intervenir l'ordinador de Salvadó i el van buidar tot van agafar aquesta portada, van prescindir del fet que era un obsequi de boda i el van adjuntar a la documentació que van enviar al Tribunal Suprem com a prova que el govern de la Generalitat ja tenia al cap el pressupost d'una Catalunya independent».

Així treballa Daniel Baena, però allí on no ha arribat el tinent coronel ni els seus mètodes ho ha fet una corrua llarguíssima d'estaments judicials i policials que han actuat contra el moviment independentista. La llista del mur acusador és llarga:

– La **Guàrdia Civil**, investigant, i també arribant a límits inimaginables, amb un ànim evident de revenja expressa, sibil·lina, esperpèntica, d'abús de poder, com és el cas del propietari d'un restaurant de Calella, al Maresme, un home que en el seu dia va posar un cartell anunciant que no servia a la policia que havia vingut a Catalunya per reprimir el referèndum de l'1 d'octubre i que uns mesos més tard, sense justificació, va veure com el cos armat no li renovava el permís d'armes que sempre havia obtingut sense cap problema.

– La **Policia Nacional**, que es va posar al servei de la causa política del Partit Popular per activar la policia patriòti-

ca, unitat secreta amb l'encàrrec d'enderrocar el procés independentista amb males arts abans que prengué volada, i que quan això ja va ser inevitable va enviar les seves forces de xoc al país a disparar i ferir la gent fent ús de les escopetes que projecten les terribles pilotes de goma, material policíac expressament prohibit pel Parlament de Catalunya des de l'any 2014 arran del cas d'Esther Quintana.

– El **Centre Nacional d'Intel·ligència** (CNI), vigilant els moviments de Carles Puigdemont per Europa i participant en la detenció d'un jove informàtic de l'Alt Camp, integrant de la comunitat Anonymous, que denunciava a través de la xarxa els abusos de l'Estat espanyol.

– Els **Mossos d'Esquadra**, que han viscut el procés independentista a cavall d'una esquizofrènia col·lectiva, com a víctimes però també com a botxins. El cos de policia de la Generalitat ha participat en la repressió i detenció de desenes de militants sobiranistes que han pres part en protestes al carrer. Durant anys, les mobilitzacions independentistes van ser sempre multitudinàries i pacífiques, espantosos, d'un civisme que posava els pèls de punta. Es deia, amb excés d'orgull, que no s'havia tirat ni un paper a terra. I efectivament va ser així fins al 25 de març de 2018, quan Carles Puigdemont va ser detingut a Alemanya. Aquell dia als carrers hi va haver els primers incidents i enfrontaments directes amb els Mossos d'Esquadra, aleshores sota les ordres del govern espanyol que havia aplicat l'article 155 de la Constitució, destituint el Govern i prenent les regnes de l'administració catalana. Aquell dia els Mossos no van dubtar a reprimir els manifestants al carrer amb duresa i hi va haver les primeres corredisses, les primeres detencions.

Una imatge inèdita de violència lligada a l'independentisme saltava a les portades dels diaris; ja no eren només la Guàrdia Civil i la Policia Nacional les que estomacaven els sobiranistes. Aquell dia va marcar un abans i un després. Fins aquella data, i sobretot arran dels fets dels atemptats del 17 d'agost de 2017 a Barcelona i Cambrils, molts ciutadans havien dipositat flors damunt els vehicles dels Mossos d'Esquadra, en agraïment i com a mostra de complicitat. També es florejavien els cotxes dels agents de seguretat ciutadana o els furgons que es desplaçaven fins a les concentracions sobiranistes. Però amb el 155 van desaparèixer els clavells i van tornar les porres. La Conselleria d'Interior va passar a ser controlada per Juan Antonio Puigserver, alt funcionari de l'Estat, nomenat directament pel govern espanyol, i les coses van començar a anar com l'Estat central sempre havia volgut que anessin.

Després, amb el govern de la Generalitat restituint per les urnes, la participació dels Mossos en la repressió del moviment independentista al carrer ha continuat. Hi ha molts casos de joves que, suposadament, s'havien enfrontat a agents antidisturbis en el transcurs d'alguna manifestació, que han estat investigats durant setmanes fins a aconseguir-ne la identificació i aleshores han estat detinguts i posats a disposició judicial acusats d'atemptat a l'autoritat. Després, els equips jurídics de la Generalitat han donat continuïtat a l'acció policial mantenint greus acusacions i elevades penes de presó per a mig centenar d'independentistes. A vegades ha fet la sensació que Baena no era l'únic policia actuant a Catalunya amb ganes de revenja. El cas més lamentable es concreta en el capteniment dels Mossos cap a

la persona de Roger Español. Aquest activista va perdre un ull l'1 d'octubre de 2017 per un tret de pilota de goma d'un escopeter de la policia espanyola i el 31 de gener de 2020 va ser multat per la policia catalana per manifestar-se per la independència a la Gran Via de Barcelona, precisament molt a prop del lloc on va rebre l'agressió policial.

Durant tot el procés independentista, abans i després del referèndum de l'1 d'octubre de 2017, els Mossos no han deixat de fer la seva tasca policial, obligats com estan al compliment de la llei, als manaments judicials rebuts i a assegurar l'ordre públic. Ha estat així, no han estat condescendents amb ningú, tampoc amb els independentistes, i malgrat tot han hagut d'afrontar desenes de processos judicials, en la cúpula i en la base, per una suposada però inexistent complicitat amb l'estratègia dels polítics sobiranistes. No hi ha dubte que els seus fulls de serveis amb les seves xifres de manifestants detinguts desmenteixen aquesta tesi de col·laboració i simpatia amb el moviment independentista. El mateix major dels Mossos, Josep Lluís Trapero, va explicar que es va arribar a oferir per detenir el president Puigdemont si ho hagués requerit un jutge, i arribat el moment no hi ha res que faci pensar que no ho hauria fet.

– La **Gendarmeria francesa**, en la detenció d'activistes que van tallar la frontera amb motiu de la protesta del Tsunami Democràtic.

– La **Guàrdia Urbana de Barcelona**, denunciant manifestants que havien acudit a una concentració sobiranista o sancionant persones que enganxaven cartells.

– La **policia local del Prat de Llobregat**, la **policia local de Vilanova del Camí** i la **policia local de Montcada i Rei-**

xac, sancionant sengles escampades de cartells que cridaven a participar en el referèndum de l'1 d'octubre de 2017.

– La **policia local de Santa Coloma de Farners**, actuant contra dues persones que van retirar una bandera espanyola de l'Ajuntament de la capital de la Selva.

– La **policia local de Badalona**, presentant denúncia contra el regidor José Téllez per requisar-los uns cartells de propaganda de l'1 d'octubre que els agents havien intervingut a uns activistes.

– La **policia local de Matadepera**, detenint un home que estava en cerca i captura perquè no s'havia presentat a un judici en contra seu.

– La **policia alemanya**, detenint Carles Puigdemont a Schleswig-Holstein.

– La **policia italiana**, detenint Puigdemont a Sardenya.

– La **Fiscalia**, que ha actuat amb determinació i obstinació, com ho demostra el fet que a finals del 2019, dos anys després dels fets, encara anunciava l'obertura d'una investigació contra votants del col·legi Pau Claris de Barcelona, aquell on la policia va repartir puntades de peu i empentes, escales avall, a la gent que de forma pacífica s'hi havia concentrat defensant les urnes i el dret de vot. Obstinació també a recórrer fins a dues vegades contra l'absolució de Tamarra Carrasco o la dels síndics electorals. «La causa general és radicalment incompatible amb el mateix concepte del procés penal», va dir el 2016 l'aleshores fiscal general de l'Estat, Consuelo Madrigal, en valorar la querella argentina promoguda per les víctimes del franquisme. En actuar contra el moviment sobiranista, els representants del ministeri públic semblen haver oblidat aquest principi.

– Els **jutjats d'instrucció** d'aquest país, amb desenes de procediments oberts, amb centenars d'encausats, amb els exemples paradigmàtics dels jutjats d'instrucció 13 i 1 de Barcelona, on amb especial dedicació s'han investigat dues macrocauses contra la suposada intel·ligència del procés sobiranista.

– Els **jutjats del contenciós administratiu**, donant volada a la persecució de l'Estat contra els ajuntaments que han prescindit de la simbologia espanyola.

– El **Tribunal Superior de Justícia de Catalunya**, jutjant i condemnant líders polítics per la seva condició d'aforats.

– L'**Audiència Nacional**, en el procés contra la cúpula policial dels Mossos, intentant trobar terroristes entre els membres més arrauxats dels Comitès de Defensa de la República i perseguint el Tsunami per la Democràcia.

– El **Tribunal Suprem**, enviant a la presó o a l'exili el govern de Puigdemont.

– El **Tribunal Constitucional**, vèrtex de la repressió, pedra angular de la persecució judicial a l'acció política del Parlament i del govern de Catalunya.

– El **Consell General del Poder Judicial**, expedientant i sancionant jutges.

– Els **jutjats de Perpinyà**, pels activistes detinguts al tall d'autopista del Pertús.

En la repressió contra el moviment independentista català també hi han jugat un paper fonamental un conjunt d'estaments oficials, dependents de l'Estat, que han dictat sancions d'obligat compliment o han servit de matèria primera per a noves denúncies als jutjats. La llista es concreta d'aquesta manera:

– El **Tribunal de Cuentas**, amb sancions milionàries contra els responsables polítics i el personal de l'administració que va col·laborar en les dues consultes independentistes de Catalunya del 2014 i el 2017.

– L'**Agència Espanyola de Protecció de Dades**, perseguint Òmnium Cultural i l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) per la realització de la Gigaenquesta.

– La **Junta Electoral Central**, seguint el president de la Generalitat Quim Torra per penjar una pancarta al balcó del palau de la Generalitat i seguint també Oriol Junqueras, a qui van impedir exercir d'eurodiputat.

– La **Comissió Nacional dels Mercats i la Competència**, actuant contra l'ANC per una campanya que promovia el consum d'empreses d'àmbit català.

– El **Defensor del Pueblo**, en una denúncia contra una escola del Morell.

Allí on no han arribat els organismes estatals capacitats per exercir una acusació penal o una sanció administrativa o econòmica, ho han fet partits polítics, sindicats i associacions civils amb denúncies i querelles que han alimentat el foc de la caldera on es cou l'acció repressiva judicial. És un club dedicat a salvaguardar les essències pàtries, obstinat a no deixar-ne passar ni una. Els instigadors es detallen en la relació que segueix a continuació:

Ciudadans

Partit Popular

Vox

UPyD

La Falange

Josep Anglada

Plataforma per Catalunya
Societat Civil Catalana
Abogados Catalanes por la Constitución
Universitaris per la Convivència
Impulso Ciudadano
Manos Limpias
Concordia Real Española
Justicia Policial
Sindicato Profesional de la Policía
Asociación Española de Guardias Civiles
Unión de Oficiales de la Guardia Civil
Unión Federal de Policías
Asamblea por una Escuela Bilingüe
Hablamos Español

El **Partido Socialista Obrero Español** va ser determinant en l'aval a la repressió contra el govern de la Generalitat amb l'aplicació de l'article 155, repressió política i administrativa que va comportar la purga d'alts càrrecs.

L'**Asociación Arca Ibérica** va ser acusació popular en el procés contra el president Artur Mas i la resta de membres del govern de la Generalitat per l'organització de la consulta no vinculant sobre la independència celebrada el 9 de novembre de 2014.

El denominat **Hogar Social Madrid** completa aquesta legió acusadora i ho converteix tot plegat en una qüestió surrealista, el món al revés. Un jutjat de Madrid va acceptar a tràmit una denúncia basada en la declaració d'integrants d'aquesta organització neonazi contra un grup de joves del servei d'ordre de la manifestació de desenes de milers de persones que el 16 de març de 2019 va recórrer Madrid de

forma pacífica fent costat als presos polítics. No només ho va acceptar el jutge; la Fiscalia va tenir un paper molt actiu en el procés actuant com a acusació.

Per si l'aparell repressor no tenia prou artilleria, ni prou animadors a la bullanga judicial, es dona la circumstància que l'última gran causa contra el que es podria denominar l'*staff* independentista, promoguda des del jutjat d'instrucció número 1 de Barcelona, té el seu origen en una denúncia que la CUP i el sindicat CGT van presentar el 2016 contra el que els va semblar que era una trama de corrupció al si de la Diputació de Barcelona. A través de les escoltes telefòniques que va decretar el jutge que va assumir aquell cas es va arribar a estirar un fil que va portar a obrir una peça separada de la investigació troncal. En aquest cas, l'Estat s'aprofitava de l'acció política de la CUP i en feia una utilització quasi malèfica, com un escarni públic. Precisament la CUP, una formació que sempre ha plantat cara a la repressió de forma incondicional, decidida i valenta, no només amb discursos i programes sinó treballant a primera línia, posant el cos i la cara en moltes manifestacions, fet que ha valgut a multitud de càrrecs electes del partit ser perseguits judicialment. Cupaires, quasi un anagrama de represaliats, cornuts i pagant el beure.

De ben segur que el tinent coronel Daniel Baena va tornar a riure a boca trencada quan va comprovar que el partit més decididament independentista de tots els de l'arc parlamentari li havia posat en safata emprendre la seva última croada contra el que ell i tot el món unionista qualifica de separatisme. Però havíem deixat Baena a la seu del Tribunal Suprem, rient amb Llarena abans d'entrar a de-

clarar davant el tribunal presidit per Manuel Marchena, el 26 de març de 2019. Aquell matí de principis de primavera, la seva intervenció va ser llarga. Jo la vaig seguir amb el bloc de notes obert damunt els genolls, on apuntava allò que em semblava més rellevant del discurs d'aquell Quixot amb espasa del Cid Campeador. Escoltant-lo parlar entre els marbres i el vellut d'aquella sala de vistes vaig escriure una idea que vaig acabar requadrant, donant-li categoria de titular d'allò que acabava d'escoltar: la crua i dura realitat de la irrealitat.

Aquell guàrdia civil parlava de la Catalunya del 2017 com un país on es vivia un «clima insurreccional», quasi al límit de la guerra civil, una realitat que només existia en la seva ment de xèrif d'Espanya en una terra ignota, policia assot dels malfactors de l'independentisme. Certament el país vivia un temps de debat polític intens, d'alt voltatge, però que no tenia res a veure amb el que havia definit Baena. El gran investigador del procés va evocar aquells temps i aquest país assegurant que aleshores Catalunya «era un polvorí» on «qualsevol petit incident podia derivar en una escalada incalculable». Va fer servir un argumentari fals, insistint en un estat de violència als carrers inexistent. Va desplegar aquest discurs per mantenir viva l'acusació de rebel·lió contra les persones que seien al banc dels acusats, nou de les quals en presó des de feia mesos.

Vaig acabar resumint aquella intervenció amb una frase escrita al bloc de notes: «Les paraules no casen amb els fets». És una frase estranya, desconcertant. Una idea, apuntada al vol per un periodista amb llarga experiència als jutjats però sense cap formació jurídica, que va resultar ser la

mateixa que divuit mesos més tard va desenvolupar el magistrat de l'Audiència Nacional Ramón Sáez Valcárcel en redactar la sentència que va absoldre el cap dels Mossos, Josep Lluís Trapero, quan en referir-se a unes acusacions fetes per Baena contra el cap de la policia de la Generalitat va escriure que aquells fets descrits pel tinent coronel de la Guàrdia Civil en el judici del major «no es corresponen amb la realitat».

Sembla impossible que un alt comandament de la Guàrdia Civil alteri la realitat de forma deliberada i a més a més vulgui fer-te creure que allò que diu és la veritat. És com si en un paper la suma de 2 més 2 donés 5 de resultat i algú pretengués fer-te creure que el resultat és bo. Passat el temps em sembla que aquesta idea concentra l'essència de la lògica repressiva de l'Estat espanyol, que a través d'un enfilall de denúncies, querelles, processos, judicis, condemnes i presó ha pervertit els fets convertint en matèria penal la pràctica de la política i de la llibertat d'expressió a Catalunya.

«Daniel Baena ha estat una peça clau de l'Estat per iniciar la represàlia contra el moviment independentista. Els seus atestats falsos o esbiaixats han estat la base per iniciar les actuacions de la Fiscalia i posteriorment per construir el relat que ha permès al Suprem condemnar-nos pel delictes de sedició. És un peó de l'Estat que ha executat unes ordres polítiques a la perfecció sense cap tipus d'escrúpols.» Aquesta és l'opinió que del coronel de la Guàrdia Civil té Joaquim Forn, que considera que de cara a un futur s'ha de tenir clara la lliçó apresada aquests anys de repressió en el sentit que «l'Estat està disposat a trepitjar els drets fonamentals a canvi de salvaguardar la unitat d'Espanya». I insisteix que des del

poder de l'Estat «utilitzaran tots els mitjans de què disposen, policials, judicials, legislatius, per escapar el moviment independentista català».

Aquesta manera de fer, funcionant a còpia d'«atestats falsos o esbiaixats», amb jutges i polítics anant del bracet en la vulneració de drets fonamentals, també la denuncia el president de la Generalitat Carles Puigdemont, que sense mossegarse la llengua afirma que «l'Estat espanyol s'ho ha petat tot», i des d'aquesta perversió de l'estat de dret considera que s'ha posat en pràctica una «guerra narrativa on hi ha hagut barra lliure i on tot ha estat permès».

Joaquim Forn insisteix en la mateixa línia argumental quan, situant-se mentalment en la tardor del 2017, explica que «sabíem que els dies previs al referèndum havien arribat a Catalunya més de 6.000 efectius del CNP i de la Guàrdia Civil. Sabíem que no venien a fer turisme però pensàvem que hi havia alguns límits que no superarien. Ens vam equivocar, durant les primeres hores [de l'1 d'octubre] tots els mitjans eren vàlids per aturar el referèndum».

Situant-se en aquell mateix moment temporal, i mental, Elsa Artadi assegura que en veure les primeres càrregues al col·legi electoral de Sant Julià de Ramis va tenir molt clar que «serien capaços d'anar fins al final de tot i rebentar l'estat de dret i les llibertats per mantenir la unitat d'Espanya». I encara ho formula amb més duresa: «Serien capaços de carregar-se Espanya per mantenir la unitat d'Espanya».

Aquell 26 de març de 2019 vaig viatjar expressament a Madrid per escoltar el testimoni de Daniel Baena. Com en el cas de Joaquim Forn, jo tampoc coneixia aquell guàrdia civil i és per això que tenia molt d'interès a sentir com s'ex-

plicava i què deia l'home sobre la feina del qual es bastia tota l'acusació del ministeri públic. Mentre jo prenia notes del que sentia, de tant en tant girava el cap a l'esquerra per mirar què feia el meu amic. L'Antonio es va passar tot el temps de la declaració del tinent coronel abocat damunt un bloc de dibuix i no va parar de treballar, ara amb uns colors, ara amb uns altres, fruint amb allò que feia, perquè és un home apassionat en tot el que fa. Aquest madrileny, humanista i humanitari, de profundes conviccions democràtiques, és també un artista de primer nivell que viu la seva afició amb una passió desenfrenada, i aquell dia es va dedicar a reproduir en un dibuix multicolor les sensacions que li arribaven de les paraules d'aquell guàrdia civil coronat d'estrelles de vuit puntes.

Durant la pausa de migdia que va ordenar el jutge Manuel Marchena i de camí al seu domicili del barri de Chueca, on vam dinar una extraordinària *ropa vieja* que havia cuinat la seva dona, la Maribel, l'Antonio em va ensenyar el resultat creatiu d'aquell matí. Va dibuixar un cos de dona voluptuós, de formes pantanoses i corbes fluvials, com una vella barjaula que rep els clients al bordell; generosa de carns, lleugera de roba, a punt per al coit a canvi de diners. Era la seva singular representació de la Justícia. Va disposar aquella figura femenina trepitjant de forma pesada, amb desdeny, una bandera estelada damunt la qual hi havia escrit la paraula LEX, amb lletres majúscules, voluminoses. Una llei que era víctima del mateix menyspreu que la senyera. Va dibuixar aquella dona sense cap i damunt el seu coll l'Antonio hi havia col·locat un tricorni, com a cervell per fer funcionar tota la cosa. Ell com ningú havia captat el

sentit d'aquesta causa general. Judges i policies com un sol ens devastador, un ésser irreal amb cos de matrona, punyetes de jutge i cap de guàrdia civil que arremet contra qual-sevol que gosi alçar el dit per fer tremolar la vella i obsoleta Espanya. A Catalunya, prop de 4.000 persones n'han patit les conseqüències.